

Γνώρισα τον Άγιο Γεράσιμο τον Υμνογράφο - Του Μητροπολίτη Κίτρους

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος

Με τίτλο “Γνώρισα τον Άγιο Γεράσιμο τον Υμνογράφο. Μαρτυρίες για την Αγιότητα του Οσίου Γερασίμου Μικραγιαννανίτη από πρόσωπα που τον γνώρισαν”, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος κ. Γεώργιος, Διδάκτορ Φιλολογίας Α.Π.Θ. - Καθηγητής Λειτουργικής δημοσίευσε σχετικό κείμενο.

Παρακάτω το κείμενο του Μητροπολίτη Κίτρους:

«Εν παντί έργω αυτού έδωκεν εξομολόγησιν αγίω Υψίστω ρήματι δόξης·
Εν πάση καρδιά αυτού ύμνησε και ηγάπησε τον ποιήσαντα αυτόν·
Έστησε ψαλτωδούς κατέναντι του θυσιαστηρίου και εξ ηχούς αυτών γλυκαίνειν

μέλη·

Ἐδωκεν εν εορταίς ευπρέπειαν·

Εκόσμησε καιρούς μέχρι συντελείας εν τω αινεῖν αυτούς το ἅγιον ὄνομα Αυτοῦ»

(Σοφία Σειράχ 47, 8-10)

Η έναρξη του νέου έτους 2023 σηματοδοτήθηκε από την απόφαση της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου (10-1-2023) να αναγνωρισθεί ως Άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας ο Αγιορείτης Μοναχός Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, ο οποίος έγινε ευρύτατα γνωστός ως Υμνογράφος της Εκκλησίας.

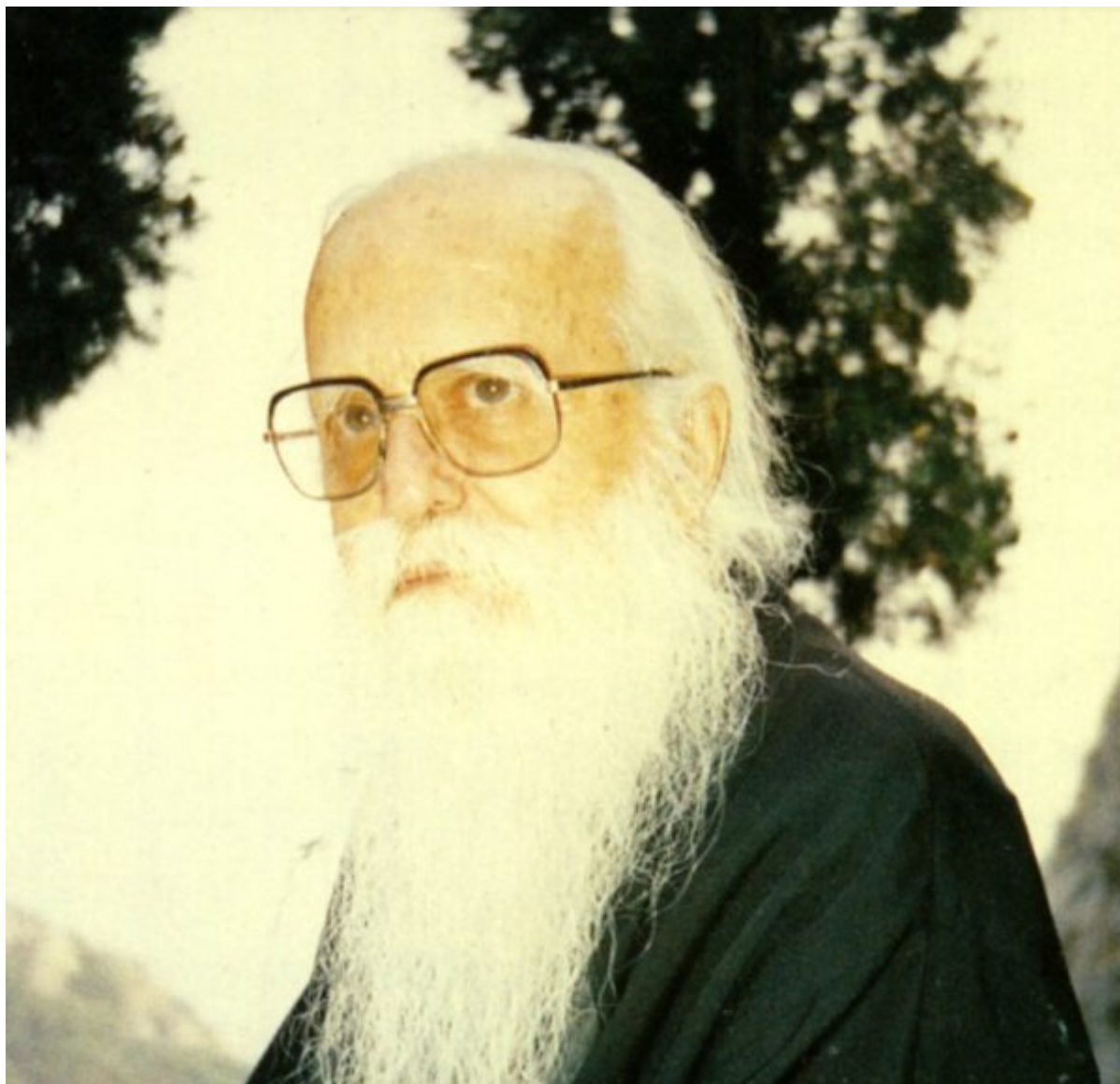
Είχα την ευλογία, **ως μαθητής Β΄ Λυκείου το 1980, να γνωρίσω τον Γέροντα Γεράσιμο,** τον οποίο συναναστράφηκα μέχρι και την οσιακή κοιμήσή του. Είχα την τιμή να μελετήσω το υμνογραφικό έργο του και να ασχοληθώ επιστημονικά με αυτό.

Καρπός εκείνης της επιστημονικής έρευνας αποτέλεσαν, μεταξύ άλλων, τα **βιβλία:**

- Ο Υμνογράφος Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης και οι Ακολουθίες του σε Αγίους της Θεσσαλονίκης. Συμβολή στη μελέτη του βίου και του έργου του, Θεσσαλονίκη 1997.
- Το έργον του Υμνογράφου Γερασίμου Μοναχού Μικραγιαννανίτου. Ευρετήρια, Θεσσαλονίκη 1997.
- Μια σύγχρονη Μορφή του Αγίου Όρους, Βέροια 2002.

Τα δύο πρώτα ως άνω συγγράμματα εξέδωσε ο «Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης-Θεσσαλονίκη 1997» και παρουσιάσθηκαν επίσημα από τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο το ίδιο έτος στη Villa Bianca Θεσσαλονίκης.

Προκειμένου να μην επαναλάβω κοινότυπα όσα έγραψα τότε, θεώρησα προτιμότερο να παραθέσω αποσπάσματα: α) επισήμων Εκκλησιαστικών Γραμμάτων και β) κειμένων σεβασμίων προσώπων με βαρύνουσας σημασίας γνώμες, οι οποίες συνιστούν, είτε έμμεση είτε άμεση, αναγνώριση της αγιότητας του Γέροντος Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, ακόμη και από την εποχή που ο ίδιος βρισκόταν ακόμη στη ζωή. Πρόκειται, ασφαλώς, για μαρτυρίες προσώπων που τον γνώρισαν, συνεργάστηκαν, συναναστράφηκαν μαζί του και συνδέθηκαν πνευματικά με τον σύγχρονο αυτόν Άγιο.

Αγιότητα βίου

Είναι δυσαναρίθμητες οι αναφορές περί της αγιότητας του Γέροντος Γερασίμου.

- Ο ίδιος ο Ύμνογράφος χαρακτηρίζεται ως συνεχιστής τῶν Βυζαντινῶν Ύμνογράφων ὄχι μόνον στήν ὑμνογραφική τέχνη ἀλλά καί στήν βίωση τῆς αγιότητας πού τόν χαρακτήριζε(βλ. τό ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 217/29-1-1955 ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).

Ἐπί πλέον ἀναγνωρίζεται:

- Τόσο τό ὑμνογραφικό ἔργο ὅσο καί ἡ προσωπικότητά του(βλ. τό ἀπό 29-10-2001 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου).

- Ἡ κατά Θεόν βιοτή καί πολιτεία (βλ. τό ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 198/3-3-1988 Γράμμα τῆς Ἀρχιεραρχίας τῆς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ

Πατριαρχείου).

- Ἡ θεοφιλὴς ἄσκησή του στό Ἅγιον Ὅρος(βλ. τό ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 642/23-8-1989 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου).

- Ἡ πυρπόληση τῆς καρδίας του ἀπό θεία φλόγα (βλ. τό ἀπό 14-8-1977 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου).

Ἀξιομνημόνευτες εἶναι οἱ παρακάτω ἀπόψεις:

- Μετά τήν ἐκδημία του «ταῖς ἀγγελικαῖς φωναῖς συνάδει τό τῆς θεότητος ἀτελεύτητον κράτος» (βλ. τό ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 4382/15-10-2001 Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος Χριστοδούλου).

- Ἡ καρδιά του ἦταν πλήρης ἀπό «ἐνθεους καί ἀγιολογικούς ψυχικούς γλυκασμούς» (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 54).

- Ὑπῆρξε «ἐν ἔργοις καί λόγοις» μιμητής τοῦ Τιμίου Προδρόμου καί τῶν Ὁσίων τῆς Ἀθωνικῆς Ἐρήμου (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 58).

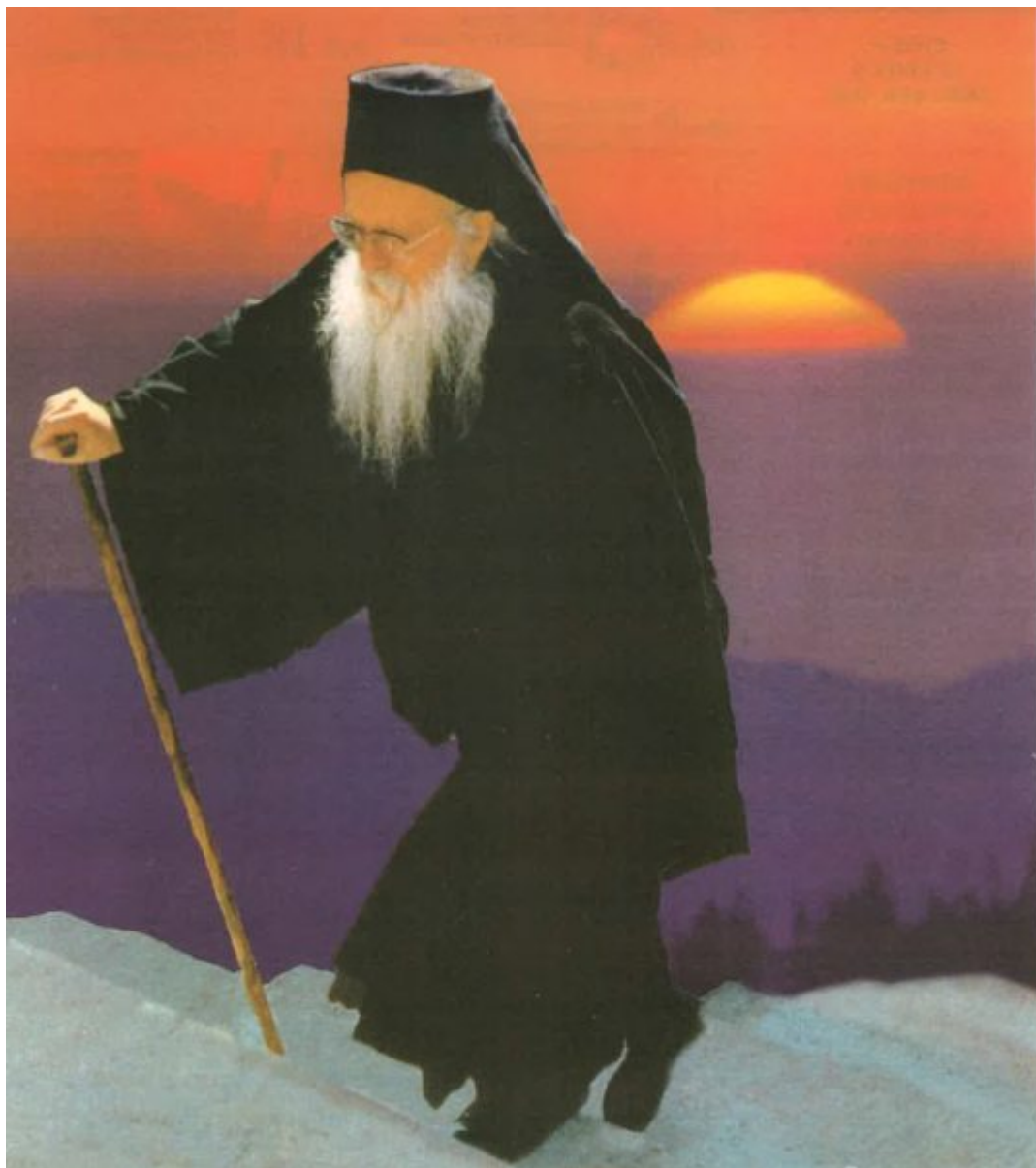
- Βίωσε «τήν ὄντως πνευματικήν καί ἐξαῦλωμένην ζωήν ὁ νέος τήν ἡλικίαν, πλήν πολιός τήν φρένα [...] καθαρά καί θεοφώτιστος διάνοια» (Γέροντος Γαβριήλ Διονυσιάτου, Ἀπό τόν κῆπο τοῦ παπποῦ. Ἀγιορειτικά Διηγήσεις, Θεσσαλονίκη 1994. Βλ. Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 58-59).

• «Τί πρῶτον καί τί ὕστερον, ἀγαπητοί μου, νά εἶπη τις διά τήν σεπτήν ταύτην μορφήν τοῦ π. Γερασίμου; Ὅσάκις μέ ἐπεσκέπτετο ἐν τῷ γραφείῳ μου παρά τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει, πάντοτε αἱ συζητήσεις του ἦσαν κατ' ἐξοχήν πνευματικά. Καί ἐπομένως ὠφέλεια προήρχετο ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν συζητήσεων. Οὐδέποτε κατέκρινεν ἀδελφόν του. Οὐδέποτε ἐψεύσθη. Οὐδέποτε ἐκακολόγησε ἢ ἐσυκοφάντησε. Ὁ π. Γεράσιμος, ἀδελφοί μου, δέν ἦτο ἐρπετόν ἵνα ἔρρη διά τῆς κοιλίας εἰς τήν γῆν. Ἦτο ἀετός. Ἀετός ὑψιπετής. Κάτι παρόμοιον πρὸς τόν ὑψιπετήν ἀετόν, τόν εὐαγγελιστήν Ἰωάννην, ὡς ἀποκαλοῦμεν τόν Θεολόγον καί ἡγαπημένον τοῦ Κυρίου μαθητήν. Δέν ἡσχολεῖτο μέ τά μικρά. Δέν ἡσχολεῖτο μέ τās κατωτερότητας. Ἦσχολεῖτο μέ τά ὑψηλά, μέ τά πνευματικά. Δι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγον ἡ σωφροσύνη καί ἡ σύνεσις του, ἀλλά καί ἡ δικαιοσύνη του ἀπετέλουν τά κοσμήματα ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἔδιδον τήν εἰκόνα τήν χαρακτηριστικήν τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου. Ἀπαντας ἐδίδασκε διά τοῦ ἁγίου παραδείγματός του. Ἀπαντας ἐνουθέτει. Ὑπέρ πάντων προσηύχετο. Οὐδέποτε κατέλειπε ἀκολουθίαν. Ἀπό ὄρθρου βαθέως μέχρι μεσοῦσης νυκτός, ἐπτάκις τῆς ἡμέρας κατὰ τόν Δαβίδ, ἐδοξολογεῖ τόν Κύριον τῆς δόξης. Καί ἀσθενής εἰσέτι δέν παρέλειπε τό καθῆκον τῆς εὐχαριστίας καί δοξολογίας τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Καί εἶθε καί οἱ Πατέρες οἱ συγκροτοῦντες τās ἀδελφότητας τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τās Σκήτας καί τά Κελλία, νά διδάσκωνται ἀπό τόν ἅγιον βίον καί τό λαμπρόν καί ἀκτινοβόλον παράδειγμα τοῦ ἁγίου Γερασίμου καί νά μήν ἀσχολοῦνται μέ μικρότητας αἱ ὁποῖαι δυσφημίζουν

τούτους. Ὁ ἅγιος Γεράσιμος ὑπῆρξεν ἕν φαινόμενον διά τήν ἐποχήν του καί παράδειγμα διά τήν ἐποχήν του. Καί θά πρέπει καί οἱ ἐν τοῖς ὅρεσι καί σπηλαίοις καί ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς, ἀλλά καί οἱ ἐν ταῖς πόλεσι ἀκολουθοῦντες τόν ἄγαμον βίον, κληρικοί καί μοναχοί, νά τόν ἔχωσι ὡς πρότυπον εἰς τήν ζωήν των, ὅπως ἐκεῖνος εἶχεν ὡς πρότυπόν του τόν Χριστόν καί μόνον τοῦτον. Πάτερ Γεράσιμε! Ἐν οὐρανοῖς εὐρισκόμενος, κατά τήν ἱεράν ταύτην στιγμήν, εὐχου ὑπέρ πάντων ἡμῶν, ὑπέρ τῆς ἀδελφότητός σου, ὑπέρ τοῦ Ἀγιωνύμου Ὁρους καί ὑπέρ τῆς φιλότατης ἡμῶν πατρίδος, γλυκυτάτης Ὁρθοδόξου Ἑλλάδος» (Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος Β΄, «Ἀετός ὑψιπετής», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 172-173).

• «Ὁ ἀείμνηστος ἅγιος Γέροντας δέν ὑπῆρξε κάτοχος πανεπιστημιακῶν πτυχίων, ἀλλά ἐν τῇ ἄκρα ταπεινώσει αὐτοῦ καί τῇ ἀφιερώσει εἰς τόν Θεόν, τήν Ἐκκλησίαν καί τό μοναστικόν ἰδεῶδες, ἐν τῇ αὐστηρότητι καί ἀγιότητι βίου καί ἀρετῆς καί ἐν θερμῇ πίστει καί τῇ ἀγάπῃ του, ἐπέτυχε τήν ὑπέρβασιν τῆς κατά κόσμον σοφίας καί πανεπιστημιακῆς μορφώσεως καί ἀνεδείχθη Θεοῦ δοχεῖον θείων καί οὐρανίων ναμάτων καί ἐμπνεύσεων, θεολογίας τε καί ὑμνολογίας θεραπόντων καί ἱεουργός, γενόμενος ἰσάγγελος τῶν ἀγγελικῶν οὐρανίων ταγμάτων, τῶν λειτουργούντων καί ὑμνολογούντων ἀενάως καί διηνεκῶς τήν δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ [...]. Ποῖος θά τολμήσῃ τοιοῦτον πνευματικόν καί οὐράνιον ἐγχείρημα, νά ὑμνολογῇ ὡς ἄγγελος φωτός, τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ; Νά στιχουργῇ, νά συγγράφῃ, νά ἱεουργῇ τήν ἐκκλησιαστικήν ποίησιν καί ὑμνογραφίαν πρός δόξαν Θεοῦ; Οὐδεὶς ἄλλος, εἰ μή ὁ οὐράνιος ἄνθρωπος, ὁ ἰσάγγελος ἄνθρωπος, ὁ ἐπίγειος ἄγγελος, ὁ τήν κλήσιν ἔχων ἀπό Θεοῦ, ὁ ἐμπνευσμένος ὑπό τῆς θείας Χάριτος, ὁ ἅγιος ἐν τοῖς ἀγίοις, ὁ ἐν ἀσκήσει καί ἰσαγγελικῇ πολιτείᾳ διάγων καί βιαζόμενος κατά Θεόν ἄνθρωπος, ὁ ἐν οὐρανίᾳ σπουδῇ ἐντρυφῶν καί διαιτούμενος ἄνθρωπος, ὁ ζῶν οὐκέτι αὐτός δι' ἑαυτόν, ἀλλά ζῶν ἐν αὐτῷ ὁ Χριστός» [...]. Ὁ ἀείμνηστος ἅγιος Γέροντας κατατάσσεται μεταξύ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, μεταξύ τῶν μεγάλων ὑμνογράφων τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ὁ ὑμνητής τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ὡς ἄλλος ἄγγελος ἐπὶ τῆς γῆς [...]. Ὁ ἅγιος Γέροντας π. Γεράσιμος, ἀσκούμενος εἰς τήν θεολογίαν τῆς ἐρήμου, τῆς νοερᾶς προσευχῆς καί τῆς διά πνευματικῶν βαθμίδων ἐν Χριστῷ τελειώσεως, ἔφθασεν ἐπαξίως εἰς ὕψιστα ἐπίπεδα ἀρετῆς, σωφροσύνης καί ἀγιότητος» (Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καί Ἀρδαμερίου Νικοδήμου, «Εἰς μνήμην τοῦ Γέροντος», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2021, 202-203, 205, 209).

- «Διαμονή “έν γῇ ἀβάτω καί ἀνύδρῳ” (Ψαλμ. 101,6), ὥσπερ “στρουθίου μονάζοντος ἐπὶ δώματος”, “πελεκάνου ἐρημικοῦ”, “νυκτοκόρακος ἐν οἴκοπέδῳ” (Ψαλμ. 101,7-8) [...]. Καί ἔτσι ἀνέθαλε μιά μικρή Ἐδέμ στήν ἄλλοτε ἄνικμη καί κατάξερη Μικρή Ἀγία Ἄννα, μέ τόν πατέρα Γεράσιμο γράφοντα, ψάλλοντα καί ὑμνοῦντα τόν Πανάγαθο Θεό, ἐν μέσῳ αὐτῆς καί αὐτῶν, περιπολοῦντα καί ἀπολαμβάνοντα, ὡς ὁ Ἀδάμ πρό τῆς παρακοῆς. Εἶχε ὁ εὐλογημένος τό δέμας καί τήν ἐμφάνισι ἀντιστρόφως ἀνάλογα πρός τά μεγάλα καί θεόσδοτα χαρίσματά του, τό θρέμμα αὐτό τῆς ἐρήμου, τό καύχημα τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ, ἡ δόξα τῆς κατὰ Ἀνατολᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τό σέμνωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου» (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Ἑλξίς, Αἴγλη καί Εὐλογία», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 185, 187, 189).

- «Ὁ Γερασιμάκης, ὅπως ἀπό ἀγάπη ἀπεκαλεῖτο, κατέστη ἀθλητής στά οὐρανογείτονα πνευματικά χαρακώματα, ἐκεῖνα τῶν παννύχων στάσεων, τῶν

μακρῶν νηστεῶν, τῶν δακρυβρέκτων δεήσεων, τῶν δαιμονοκινήτων πειρασμῶν, μέρες καί νύχτες, χειμῶνες καί καλοκαίρια, ἔτη πολλά» (Μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου, «Ὁ Μακάριος Γέρων», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 241).

- Ἡ ἀγιότης ἦτο κεχαραγμένη εἰς τήν μορφήν του. Πολλάκις ἡ φυσιογνωμία του ἐχαρακτηρίσθη ὡς «ἱερή» (βλ. ἐνδεικτικά Μητροπολίτου Γουμενίσσης Δημητρίου, «Ἐκφαντορική Ἀποκάλυψη», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 224) ἢ ὡς «βιβλική» (βλ. ἐνδεικτικά Μητροπολίτου Ξάνθης Παντελεήμονος, «Ἀντίδωρο υἱικῆς ἀγάπης καί εὐγνωμοσύνης», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 228), ἢ ὡς «κεχαριτωμένη ὁσιότης» (Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας Ἀρχιμανδρίτου Αἰμιλιανοῦ, 5-8-1989. Βλ. Μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου, «Ὁ Μακάριος Γέρων», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 243), ἐνῶ ὁ ἴδιος ὡς «μακάριος» καί «τέκνον τῆς ἐρήμου» (Ἀρχιμ. Γαβριήλ Διονυσιάτου, Λαυσαϊκόν τοῦ Ἀγίου Ὁρους, Βόλος 1953, 44-45).

- «Ἐζησε ὀσιακά, ἀλλά καί κοιμήθηκε ὀσιακά, μεταφερόμενος στά οὐράνια, γιά νά συναντήσῃ τόν Κύριό μας, τήν Θεοτόκον καί τούς Ἀγίους πού ἀγάπησε καί ὕμνησε» (Μητροπολίτου Ξάνθης Παντελεήμονος, «Ἀντίδωρο υἱικῆς ἀγάπης καί εὐγνωμοσύνης», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 230).

- «Μοναχός ταπεινός, βιαστής τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ὑπερορῶν σαρκός καί τῶν τῆς σαρκός, προσευχητικός, πρᾶος, γλυκύς, προσηνής, φιλόθεος καί φιλόανθρωπος, διδακτικός, συγχωρητικός, εὐκατάνυκτος, ἄγρυπνον ἔχων τό ὄμμα τῆς ψυχῆς, αὐστηρός στόν ἑαυτό του καί συγκαταβατικός στούς συνανθρώπους ... Ὁ π. Γεράσιμος μετετέθη πρός τόν Κύριο πού ἐπόθησε καί ὕμνησε. Τώρα καθαρώτερα –πρόσωπον πρός πρόσωπον– καθορᾷ τήν Ἀγία Τριάδα. Πιστεύω ὅτι πρεσβεύει ὑπέρ ἡμῶν τῶν περιλειπομένων» (Πρόλογος τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους στό βιβλίο τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου [νῦν Μητροπολίτου Κίτρους], Μιά σύγχρονη Μορφή τοῦ Ἀγίου Ὁρους, Βέροια 2002, 11, 13).

- «Σάν ἄλλος ἐπίγειος ἄγγελος, διεμόρφωσε μιά καρδιά πάλλουσαν ὕμνητικῶς, ψάλλουσαν ἀδιαλείπτως τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ» (Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης, Θεσσαλονίκη 1997, 18-19).

- Ἀνήκει στίς «μεγάλες μορφές τῆς τιμίας χορείας τῶν σοφῶν, λογίων, εὐλαβῶν καί σεβασμίων Ἀγιορειτῶν Γερόντων τοῦ αἰῶνος μας» (Μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου, «Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων», Πρωτᾶτον 33, 5).

- «Δένδρο εὐχυμο καί πολύκαρπο τοῦ Ἀγίου Πνεύματος» «Ἀρχιμανδρίτου Ἰωήλ Φραγκάκου (νῦν Μητροπολίτου Ἐδέσσης, «Ἀκολουθία Βεροιέων Ἀγίων», Ὑμνήτωρ,

Βέροια 2001, 273).

- «Λύρα γλυκυτάτη [...] Πνεύματι Ἀγίῳ ὑπηχουμένη» (Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου, «Ἐπίτομα Ἰαμβικά Μηνολόγια», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 297).
- «Ἐνούρανοῖς τοῦς δόμους περιπολεύων» (Ἀρχιμανδρίτου Ἰωήλ Φραγκάκου (νῦν Μητροπολίτου Ἐδέσσης), «Ἀκολουθίαι Βεροιέων Ἀγίων», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 279).
- «Μετά Ἀγίων συνεστώς ἡγαπημένων σοι, οὐρανόθεν μή ἐλλείπης εὐχαῖς στηρίζειν» (Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου, «Ἐπίτομα Ἰαμβικά Μηνολόγια», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 297).
- «Ἀπῆλθε Γεράσιμος ἔνθα πᾶσα τερπνότης» (Μοναχοῦ Πορφυρίου Σιμωνοπετρίτου, «Εἴκοσι Ὑμνογραφήματα τοῦ Γέροντος Γερασίμου Χειρόγραφα τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 315).
- «Ἀνασηκώνοντας δέ διακριτικά τόν μανδύα τῆς χριστομιμήτου ἄκρας ταπεινώσεως τοῦ Γέροντος ὑμνογράφου, ἀποκαλύπτει τό μυστήριον τῆς ἐμπνεύσεώς του καί τήν πηγή τῶν ὕμνων τῶν θείων ἐρώτων του. Γιατί ὁ πατήρ Γεράσιμος δέν ἦταν “φρέαρ συντετριμμένον”, ἀλλά πηγή “ὑδατος ζῶντος”, “ἄλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον”» (Πρόλογος τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννου Φουντούλη στό βιβλίο τοῦ Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης Ὑμνογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1997, 14).

Φανέρωση της αγιότητας δια του υμνογραφικού έργου

Μέ τίς παραπάνω προϋποθέσεις, τό ὑμνογραφικό ἔργο τοῦ Ὁσίου Γερασίμου:

- Εἶναι προϊόν «εὐσεβείας καί βαθείας πίστεως» καί ὄχι ἀπλῶς γλαφυροῦ καλάμου (βλ. τό ἀπό 18-10—1955 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου).
- Χαρακτηρίζεται ἀπό αἴσθημα πίστεως καί ἀγάπης πρὸς τόν Θεό, γνώρισμα τῶν Ἀγίων ἀνθρώπων (βλ. τό ὑπ’ ἀριθμ.πρωτ. 217/29-1-1955 ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).
- Συνιστᾷ προσευχή καί ὄχι φιλολογική ἐνασχόληση (βλ. τό ἀπό 14-8-1977 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου).

- Ἀνήκει στήν χορεία τῶν Ἀγίων Ὑμνογράφων Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ καί Ἀνδρέου Κρήτης (βλ. τό ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 4382/15-10-2001 Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος Χριστοδούλου).

- «[Ἡ Ἀσματική Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου] εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων δειγμάτων τῆς ἱερᾶς καί ἐμπνευσμένης ὑμνογραφικῆς παραγωγῆς τοῦ εὐλαβοῦς ἐν μοναχοῖς Γερασίμου τοῦ Μικραγιαννανίτου, τοῦ καί Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [...]. Ἡ θεία ἔλλαμψις ἐκίνησε ταχύ καί εὐθὺν τόν κάλαμον τοῦ συγγραφέως τοῦ ὁξυγράφου» (Μητροπολίτου Γέροντος Ἐφέσου Χρυσοστόμου, Θεολογική ἀνάλυσις Ἀκολουθίας Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 268, 269).

- «Ἡ ὑμνογραφικὴ παραγωγή τοῦ Γερασίμου ἐμφοροῦνταν ἀπὸ τὴν ἀγιότητα. Ὑπῆρξε «ἔφεσις ἰσόβιος καί πηγαία καί καθολικὴ ψυχικὴ συναρπαγή, στοὺς πνευματικούς χώρους τῶν ἡμερινῶν καί τῶν νυκτερινῶν ἐγκύψεών του» (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνὴ τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 56).

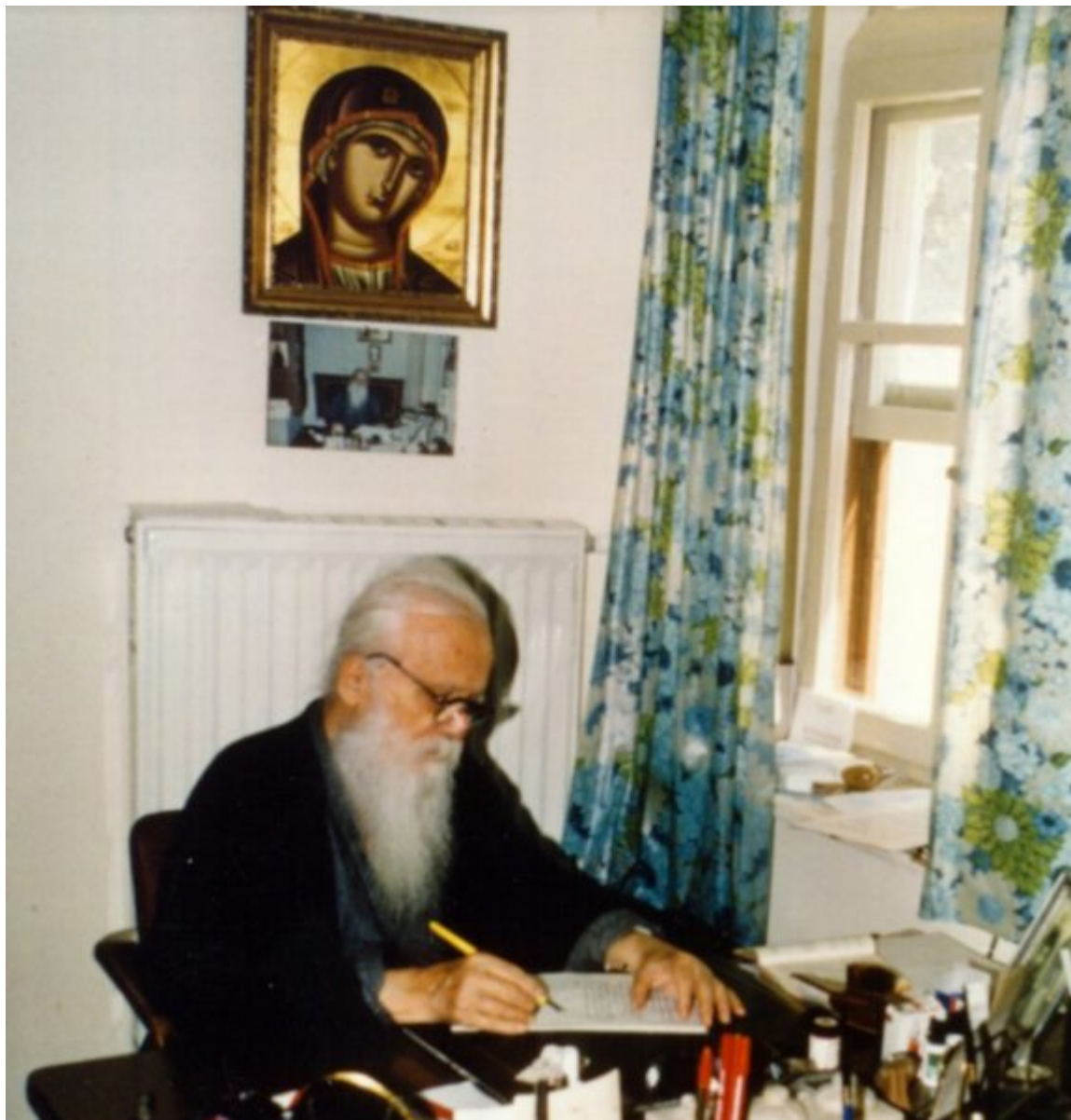
- «Τό σύνολο τῶν ὕμνων τοῦ π. Γερασίμου Μικραγιαννανίτου εἶναι προϊόν τῆς ἐν τῷ Ἀγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω ὡς μοναχοῦ καί δὴ παιδιόθεν ὁσίας βιωτῆς του, ἀπαύγασμα τῆς εὐλαβείας τῆς ψυχῆς του καί ἔκφρασις τῆς καθαρότητος τοῦ συνειδότος του» (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνὴ τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 59).

- «Ὁ π. Γεράσιμος ἔπαθε τὰ θεῖα καί ἔμαθε τὰ θεῖα, ὅπως ἐπιβάλλει ὁ πνευματικός νόμος, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον καί ὕμνησε τὰ θεῖα. Ἐξεζήτησε τὰ βάθη τοῦ Πνεύματος καί τοῦ προσετέθησαν τὰ κάλλη τοῦ φθέγματος. Αὕτη εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ μεγάλη προσφορά του στήν Ἐκκλησίαν» (Πρόλογος τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους στό βιβλίον τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου [νῦν Μητροπολίτου Κίτρους], Μιά σύγχρονη Μορφή τοῦ Ἀγίου Ὁρους, Θεσσαλονίκη 2002, 12).

Τὴ θεοπνευστία τῶν ὕμνων ἐξηγεῖ ὁ ἴδιος ὁ Ὑμνογράφος:

- «Νά ὑπάρξῃ μόνωσις, ἐσωστρέφεια, προσευχὴ ἐν καρδίᾳ μυστικῇ, δι' ᾧ ἔρχεται τό θεῖον φῶς καί ἐπισκιάζει ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καί ὁ ὑμνογραφῶν καθίσταται θεόπνευστος. Τότε ὁ νοῦς βρῦει ἀφθόνως τὰ νοήματα ὡς πηγὴ πολυχεύμων καί ἡ χεὶρ δέν προλαμβάνει ἐνίστε νά γράφῃ ἅ ὑπαγορεύει ἡ καρδιά, τὰ δέ παραγόμενα ἄσματα εἶναι πράγματι προϊόντα θεῖα, εὐφραίνοντα ψυχάς» (Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, «Ἡ ὑμνογραφία ἐν Ἀγίῳ Ὄρει», Ἐπετηρίς Ἀθωνιάδος Σχολῆς,

Άθηναι 1966, 76-77).

Κοινωνία με τους Αγίους (COMMUNIOSANCTORUM)

Ἡ ἀγιότητα τοῦ Γέροντος Γερασίμου ἐμφαίνεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι διατηροῦσε κοινωνία μέ τούς Ἁγίους. Ἡ κοινωνία αὕτη, ὡς βιωματική σχέση, ἂν καί ἐντέχνως κρυμμένη, συχνά γινόταν ἀντιληπτή:

- «Ἀναπολοῦμε μέ συγκίνηση τήν βιβλική μορφή τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γερασίμου τοῦ Μικραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, παρά τοῦ ὁποίου εὐτυχήσαμε νά κατέχουμε ἰδιόχειρη ἐπιστολή μέ ἡμερομηνία 2-12-1985. Μᾶς ἔγραφε τότε ὁ μακαριστός Γέρων Γεράσιμος μέ τήν χαρακτηριστική ἐπισεσυρμένη γραφή του: “Πανοσιολογιώτατε Ἁγιε Πρωτοσύγκελλε, κατ’ εἰσήγησιν τοῦ λίαν ἀγαπητοῦ ἡμῖν ἀδελφοῦ πατρός Κωνσταντίνου Βαστάκη, σᾶς ἀποστέλλω δύο ἐμφανίσεις τοῦ νεοφανοῦς Ἁγίου

Ραφαήλ''. Σέ συνημμένη λοιπόν δακτυλογραφημένη έπιστολή ό μακαριστός Γέρων Γεράσιμος αναφέρει επί λέξει: ''Μετά τήν σύνταξιν τής πλήρους καί πανηγυρικής ακολουθίας μετά τοῦ παρακλητικοῦ κανόνος τῶν νεοφανῶν Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης, μίαν έσπέραν διελογιζόμενην κατά πόσον έγένετο δεκτή ή εργασία μου αὕτη από τούς Ἀγίους. Ταῦτα σκεπτόμενος κατεκλίθην καί μόλις έκλεια τούς όφθαλμούς είδον ότι ἤνοιξεν ή θύρα τοῦ κελλίου μου καί είσήλθεν ιεροπρεπής τις ἄνθρωπος ένδεδυμένος ιερατικήν στολήν. Μόλις τόν είδον άνεβόησα: Ό Ἅγιος Ραφαήλ, καί έκίνησε κλίνων τήν κεφαλήν του, έπιβεβαιῶν τρόπον τινά τήν αναφώνησίν μου. Τότε πλήρης χαρᾶς τῷ είπον: Ἅγιε Ραφαήλ, έδέχθητε τήν παρ' έμοῦ ποιηθεῖσαν ακολουθίαν; Κλίνας πάλιν τήν κεφαλήν καί μειδιάσας σεμνῶς είπεν ήρέμα "ναί", καί έγένετο ἄφαντος, πληρώσας ἄρρήτου χαρᾶς καί εύφροσύνης τήν ταπεινήν μου καρδίαν. Ἀφοῦ συνέταξα τήν Ἀκολουθίαν τήν απέστειλα είς Μυτιλήνην καί, έγκριθεῖσα παρά τής Ἱερᾶς Συνόδου, έτέθηάμέσως είς λειτουργικήν χρῆσιν, καί ίδία ό παρακλητικός κανών, όποτε λαμβάνω έπιστολήν έκεῖθεν λέγουσαν μεταξύ τῶν ἄλλων καί τά έξῆς: Εὐλαβεῖς προσκυνηταί έν Θερμῇ είδον όφθαλμοφανῶς έξω τοῦ Ναοῦ τούς Ἀγίους Ραφαήλ καί Νικόλαον, κρατοῦντας έκ τῶν χειρῶν τήν μικράν Ἀγίαν Εἰρήνην καί βαδίζοντας νά είσέλθουν έν τῷ ναῷ. Μόλις έφθασαν είς τήν θύραν, ή Ἀγία Εἰρήνη δέν ἤθελεν νά είσέλθῃ καί ταῦτα ἤκουσαν νά λέγῃ πρός τούς κρατοῦντας αὐτήν Ἀγίους: "Δέν θά είσέλθω διότι ό πατήρ Γεράσιμος δέν μέ έχει συμπεριλάβει είς τό Ἀπολυτίκιον". Καί πράγματι, ἄδελφοί μου, είς τό Ἀπολυτίκιον είχον μόνον τούς Ἀγίους Ραφαήλ καί Νικόλαον. Τότε έσπευσαν νά μοῦ καταστήσουν γνωστά τά ἄνωτέρω καί άμέσως τροποποιήσας τό Ἀπολυτίκιον κατά τι, συμπεριέλαβον έν αὐτῷ καί τήν Ἀγίαν Παρθενομάρτυρα Εἰρήνην, ζητήσας παρ' αὐτῆς συγχώρησιν, διά τό άκούσιον πταῖσμα, διότι δέν έγένετο τοῦτο έκ προθέσεως. Ταῦτα πρός δόξαν Θεοῦ καί τιμήν τῶν Ἀγίων καί θαυματουργῶν Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης, τῶν θαυμαστῶς δοξασθέντων καί ενεργούντων παραδόξως είς τούς μετά πίστεως έπικα-λουμένους αὐτούς''. Ἀσφαλῶς γνώστης τής άσκητικής γραμμῆς περί προσοχῆς στά ένύπνια, μέ τήν ως ἄνω μαρτυρία του άφενός μᾶς δίνει ένα τεκμήριο διακριτικής μελέτης τῶν άσκητικῶν διατυπώσεων περί θείων άποκαλύψεων καί άφετέρου μᾶς έπιτρέπει σήμερα, μετά τόσους χρόνους από τήν κοίμησή του, νά εικάσουμε άσφαλῶς ότι καί ἄλλων τοιούτων ιερῶν άντιλήψεων καί πνευματικῶν παρακλήσεων θα άξιώθηκε στήν άσκητική του δολιχοδρομία, ό σοφός καί προσηνής, ό βιβλικῆς φυσιογνωμίας εύμοιρήσας ποιητής καί έγκωμιαστής τόσων Ἀγίων. Σήμερα, πού ό ποιμαντικός καί ό θεολογικός λόγος σπανιώτατα έδράζεται άμέσως στήν θεοπτική έμπειρία, ἄλλά καί ό θεωρητικός καί πρακτικός χριστιανικός βίος εἶναι άγνωστοι στήν συντριπτική πλειοψηφία τοῦ λαοῦ μας, δέν μᾶς άπομένει πολλάκις παρά ό συγκλονισμός τῶν θαυμάτων, γιά νά παρακινήσει σέ λυτρωτική καί σωτηριώδη μετάνοια» (Μητροπολίτου Γουμενίσσης

Δημητρίου, «Έκφαντορική Αποκάλυψη», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 222-225).

• «Καί ὅταν μιλοῦσε γιά τούς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, τούς Πατέρες, Μάρτυρες καί Ὁσίους γιά τούς ὁποίους ἔγραψε ἱερές Ἀκολουθίες καί ὕμνησε μέ τό χάρισμα πού τοῦ ἔδωσε ὁ Κύριός μας, τόν ἔβλεπες νά γεμίζουν τά μάτια του δάκρυα [...]. Θυμᾶμαι ζωντανά, ἓνα χειμωνιάτικο βράδυ πού δέν νύσταζα, καί εἶναι σπάνιο αὐτό, γιατί εἶχα ξεκουραστεῖ τό μεσημέρι, θέλοντας νά μείνω περισσότερο κοντά του νά ἀπολαύσω τίς πλούσιες πνευματικές του ἐμπειρίες, τοῦ εἶπα: “Γέροντα, πές μου σέ παρακαλῶ τί ἔχεις ἀκούσει, τί ξέρεις γιά τό τάγμα τῶν γυμνῶν καί ἀνυπόδητων μοναχῶν πού ζοῦν καί ζοῦσαν στίς ἀπρόσιτες περιοχές τοῦ Ἀθῶνα; Τό πρόσωπο τοῦ Γέροντα φωτίστηκε, ἀνακάθισε στήν πολυθρόνα του, χάρϊδεψε τήν βιβλική γενειάδα του, χαμογέλασε δείχνοντας μ’ αὐτόν τόν τρόπο ὅτι εὐχαριστοῦσε καί ἐκεῖνον νά διηγεῖται γιά τέτοιους Ἁγίους ἀνθρώπους καί ἄρχισε νά μιλάει κατά τέτοιο τρόπο πού ἔλεγα μέσα μου νά μήν τελειώσει ποτέ» (Μητροπολίτου Ξάνθης Παντελεήμονος, «Ἀντίδωρο υἱϊκῆς ἀγάπης καί εὐγνωμοσύνης», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 229).

Παραθέτοντας δειγματοληπτικά τίς παραπάνω προσωπικές μαρτυρίες, θεωρῶ ὅτι ἡ ἀπόφαση του Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νά ἀναγνωρίσει τόν Ὑμνογράφο Γεράσιμο Μικραγιαννανίτη ὡς Ἅγιο τῆς Ορθόδοξης Ἐκκλησίας δέν εἶναι μόνον δίκαιη ἀλλά καί ἐπιβεβλημένη. Καί ἐξηγούμαι.

Ἡ ἀναγνώριση του Γέροντος Γερασίμου ὡς Ἁγίου ἔχει καί ποιμαντικές διαστάσεις. Ὅπως ἐπισήμανε πρὶν 25 χρόνιαένας σύγχρονός του λόγιος ἀγιορείτης μοναχός, ἀποτελεῖ «ἀνάγκη παρουσιάσεως ἐνός ἀληθινοῦ χριστιανοῦ, σε μίαν ἐποχήν ἐκτεταμένης διαφθοράς καί προκεχωρημένης σήψεως ιδεῶν καί ἠθικῆς παγκοσμίως» (Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης, Θεσσαλονίκη 1997, 23).